

**Տ. ՎԱՐԴԱՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՆԱՎԱՍԱՐԴՅԱՆԻ ՔԱՐՈՋԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
ՎԱՐԱԳԱ ՍՈՒՐԲ ԽԱԶԻ ՏՈՆԻ ԱՌԻԹՈՎ**
(27 սեպտեմբերի, 2015 թ.)

Յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

Սիրելի՛ հավատավոր քույրեր եւ եղբայրներ,

Հայաստանյայց Առաքելական մեր Սուրբ Եկեղեցու տոնակարգի համաձայն՝ այսօր Վարագա Սուրբ Խաչի տոնն է: Եւ մեր Եկեղեցու հայրերն իբրեւ խորհրդածության նյութ առանձնացրել են Պողոս առաքյալի՝ Գաղատացիներին ուղղված նամակի այն հատվածը, ուր առաքյալը խոսում է խաչի պանծացման մասին՝ ասելով. «Քանի լիցի, որ ես պարծենամ այլ բանով, քան միայն մեր Տեր Հիսուս Քրիստոսի խաչով, որով աշխարհը խաչված է ինձ համար, ես էլ՝ աշխարհի համար» (Գաղ. 2. 14):

Պատմիչ Ագաթանգեղոսը վկայում է, որ Գ. դարում Հռիփսիմյանց կույսերը, Դիոկղետիանոս կայսեր հալածանքներից փախչելով, գալիս են Հայաստան եւ ապաստան գտնում Վաղարշապատի հնձաններում, սակայն մինչ Վաղարշապատ հասնելը նրանք անցնում են Վանա լճի տարածքում գտնվող Վարագա լեռան մոտով եւ թաքցնում իրենց մոտ գտնվող Տիրոջ խաչափայտի մասունքը: Հետագայում՝ Է. դարում, Թեոդիկ ճգնավորն ու իր աշակերտ Հովելը աղոթքի հարատևության ուժով գտնում են Խաչափայտի սրբազան մասունքը եւ այդ օրերի Կաթողիկոս Ներսես Շինողի օրհնությամբ մեծ շուքով կանգնեցնում՝ ի երկրպագություն եւ ի պարծանք հավատացյալների, ապա հաստատվում է Վարագա Սուրբ Խաչի՝ Տիրոջ խաչի խորհրդին նվիրված չորս տոներից երրորդը:

Այսօրվա տոնի պատգամը, սիրելիներ, մեզ սովորեցնում է աղոթքի հարատևության, անկեղծ աղոթքի, դրա մեջ նպատակ ունենալու, մեր անձերի փրկությունը փափագելու մասին: Հաճախ առօրյայում տրտնջում ենք, երբ Աստված ուշացնում է մեր աղոթքներում արտահայտված փափագների կատարումը, քանզի այն տեսնում ենք մեր ճիզի մեջ, սակայն

մեր անձերի փրկությունը Տիրոջ շնորհն է, Աստծո պարգևը: Տեր Հիսուս խաչվեց մեր փրկության համար, քանզի Աստված այդ կամեցավ: Տերն այնքան սիրեց աշխարհը, որ մինչև իսկ իր Միածին Որդուն տվեց, և մենք սերը նրանով ճանաչեցինք: Սիրելիներ, նրբ կարող է գոհողություն լինել՝ երբ սեր կա, նրբ կարող է գոհողություն երևալ ընտանիքում՝ երբ սեր կա, նրբ կարող է անհատը կամ զինվորն իր անձը գոհել հայրենիքի համար՝ երբ սեր լինի, նրբ Տիրոջ վկայության համար նահատակներ եղան՝ երբ հավատքի մեջ սիրով գործեցին ու ապրեցին քրիստոնյա մեր նախնիները: Տիրոջ խաչի խորհուրդն է, որ երկինքն ու երկիրը միացնելով՝ կարելի է դարձնում Աստծո և մարդու հանդիպումը: Այն և ահյակ խոտորվելով, առօրյա կյանքում մեղքի մեջ ապրելով, մեր ցանկությամբ միայն չենք կարող հասնել Տիրոջ ճշմարտությանը, եթե Նրա կամքը, Նրա խոսքի ուժը չկենդանանան, չպողաբերեն և չթագավորեն մեր կյանքում: Տիրոջ խաչելության խորհրդով հայտնվում է սերը Նրա, Ով նույնիսկ խաչի վրա բազկատարած կանչում է մեզ՝ Իր որդեգիրները դառնալու: Եւ եթե Նրա չարչարանքներին կցորդ ենք, Նրա փառքին էլ հաղորդ ենք լինելու:

Այսօր, սիրելիներ, հավաքվել ենք Տիրոջ մարմնի ու արյան խաչելության ու հարության խորհրդի շուրջ, աղոթում ենք միասին, խորհրդածում սիրո և գոհողության խորհրդի մասին: Հավաքվել ենք՝ մեր սիրտն ու հոգին միացնելու միմյանց և դրանով միավորվելու Տիրոջ հետ:

Պատմությամբ հարուստ օրեր ենք ապրում ամենքս. այդ նույն Վարագա լեռների տարածքից հայրենագրկված մեր ժողովուրդը ոգևելոյում է իր պատմության խաչելության էջերից մեկի՝ Հայոց ցեղասպանության հարյուրերորդ տարելիցը: Սակայն ի վկայություն մեր ժողովրդի աղոթքի հարատևության, ի վկայություն մեր տառապած հայորդյաց հավատքի՝ վերագտանք կամքի ուժ՝ վերակերտելու ազատ ապրելու և արարելու մեր անմեռ իրավունքը: Մեր ժողովուրդը շարունակ ապացուցեց, որ Խաչի անունը սեր է, և սիրո անունը՝ հարություն ու վերածնունդ: Եկեք, ուրեմն, նույն տոկոնությամբ, հավատքի նույն գործությամբ աղոթքի մեջ անցկացնենք Մյուռոնօրհնեքի պատրաստության ժամերը, որ Հայոց Հայրապետի երրորդ և պատմական մյուռոնօրհնության այս արարողությունը լինի Տիրոջ Սուրբ Հոգու առատաբուխ շնորհաց զեղումը մեր հայրենիքի, մեր Եկեղեցու և մեր ժողովրդի կյանքում: Եկե՛ք աղոթենք, որ մեր սրբացած նահատակների բարեխոսությամբ ու հայացքի ներքո Տերն առատորեն պարգևի այդ շնորհը մեզ, և երկինքն ու երկիրը միավորող Սուրբ Խաչի նշանով սրբալույս Մյուռոնի սրբացնող ուժը տարածվի մեր աղոթքի բո-

լոր տների վրա, Սուրբ Խորանի սպասավորների եւ մեր հավատացյալների կյանքում՝ իբրեւ կնիք հայության ու դրոշմ՝ երկնավոր անապական պարգեւների:

Եկե՛ք, ուրեմն, աղերսենք եւ աղոթենք առ Աստված՝ ասելով. «Տե՛ր սիրո, գոհողության եւ խաչի, երկնքի արքայության փափագով դիմում ենք Քեզ, աղերսելով, բարի հայացքովդ՝ նայի՛ր մեզ եւ Քո ողորմությունը շնորհի՛ր քրիստոնեական մեծ ընտանիքի աղոթական միության այս գեղեցիկ արտահայտությամբ: Քո ամենաբարի Սուրբ Հոգին պարգեւի՛ր մեզ եւ ուղղի՛ր մեր քայլերը Քո ճշմարիտ ճանապարհին՝ մեր կյանքում միշտ վայելելու շնորհքդ, սերդ եւ խաղաղությունդ հավիտյանս հավիտենից. ամեն»: »

